

Bratislava, město zalité podzimem

Petr Audy, FF MU, Ústav religionistiky

Baví vás cestování, seznamování se s novými lidmi a získávání nových zkušeností? Pokud ano, tak vás asi láká možnost vycestovat někam do zahraničí. Možná váháte, stejně jako jsem váhal i já, protože si nejste jistí svými jazykovými schopnostmi. Řešení je však poměrně jednoduché – vyjeďte na studijní pobyt k našim sousedům do Bratislavy.

Na podzim roku 2012 jsem absolvoval studijní pobyt v rámci programu CEEPUS na Katedře srovnávací religionistiky v Bratislavě. Začátek mého pobytu byl poměrně hektický, neboť první dny jsem pouze pobíhal po studijním oddělení a zajišťoval si ubytování a další potřebné věci, kterými si každý při nástupu na nové působiště musí projít. Situaci mi ulehčil fakt, že na Slovensku odpadá jazyková bariéra. Přesto veškeré zařizování nebylo tak snadné, jak jsem čekal, a z vlastní zkušenosti doporučuji administrativní záležitosti řešit raději osobně nebo telefonicky, protože elektronická komunikace vám mnohdy nijak nepomůže. Mé první dny v Bratislavě tedy provázela spíše nervozita a starosti, ale vše se poměrně rychle změnilo a svůj studijní pobyt jsem si začal užívat.

Přednášky a celkově i tempo výuky jsou zde jiné než v Brně. Se studiem je spjata méně přímých povinností (konspekty, seminární práce apod.), takže nakonec zjistíte, že zde máte více času na vlastní zájmy. Volno tak můžete využít třeba k procházce po podzimem zalitém městě, seznamování se s místním zázemím či s ostatními zahraničními studenty. Brzy jistě začnete navštěvovat různé seznamovací párty a rychle také začnete v každodenním styku používat angličtinu – dokonce ji využijete více, než byste původně očekávali. Časté používání angličtiny vám tak pomůže nabýt jistotu v konverzaci a rozšíří vám slovní zásobu. V rozhovorech se zahraničními studenty pak snadno poznáte půl Evropy díky jejich vyprávěním, což se vám může hodit při plánování dovolené či dalšího studijního pobytu. Ostatně studijní pobyt je ideální příležitost ke kulturní výměně, navázání nových kontaktů a poznávání mnoha nových věcí. K tomu vám mohou také pomoci zájezdy, které pořádají místní studenti pro ty zahraniční. V průběhu pobytu si tak zde můžete domluvit výlety do Vídně, Budapešti či Krakova, během nichž poznáte historická centra měst, místní kulturu, ale i místní noční život, a to vše ve skupině s několika studenty.

Přínosem studia v Bratislavě je především asi jiný pohled na religionistiku a celkové vedení bakalářského studia. Klade se zde spíše důraz na zdokonalování faktografických znalostí a jejich „praktické“ využití, např. v tvorbě různých historiografických studií apod. Naskýtá se vám tak příležitost poznávat různá okrajovější témata a prohlubovat si tak své všeobecné znalosti, na což v Brně v rámci přednášek mnohdy nezbývá prostor. Mnohé přednášky či semináře jsou zde vedeny v menším počtu studentů, takže je zde také více prostoru pro případnou diskuzi. Nevýhodou bych viděl v tom, že si zde (tedy alespoň na mnou zažitém bakalářském stupni) neprohloubíte znalosti o současných vědních trendech a přístupech v religionistice tolik jako třeba v Brně. Přesto ani tato oblast bádání

není v Bratislavě opomíjena, jen je dle mých postřehů vedena spíše na studentské úrovni. Podobně jako v Brně jsou zde totiž studenti jednotlivých ročníků promícháni a často spolu debatují i mimo školu o různých zajímavých tématech, včetně těch z oblasti religionistiky. Vzhledem k odlišnému zaměření obou ústavů máte unikátní příležitost dozvědět se různé zajímavosti. V jedné z debat se studenty mě tak např. zaujala zmínka o působení některých muslimských skupin v Mezoamerice.

Celkově je nabídka předmětů v Bratislavě pestrá a rozhodně se zde setkáte s mnoha předměty, které v Brně nenaleznete. Navíc se poznáte s novými vyučujícími, kteří mají mnohdy i zkušenosti přímo z praxe. Na hodinách křesťanství tak např. více proniknete do struktur katolické církve; na hodinách náboženství Aztéků budete pro změnu zasvěceni do tajů archeologických vykopávek, které vede prof. Kováč. Pokud budete mít štěstí, můžete jednou dorazit na běžnou přednášku a zjistit, že ji výjimečně vede archeolog z Guatemaly. Krom teoretických znalostí jsem se tak dozvěděl mnoho informací z praxe, konkrétně o archeologických vykopávkách v Tikalu. Na závěr nám pustil i zajímavá videa z vykopávek v pralese, která člověku řekla mnohé i o Evropě a naší „civilizaci“ jako takové. Byl zde totiž nádherné vidět kontrast mezi „technicky vyspělou“ Evropou, kde jsou pro veškeré práce dostupné nejrůznější stroje, a Guatemalou, kde většina prací probíhala manuálně, bez pomoci strojů a pouze se základním náčiním. Z tohoto důvodu archeologický tým zahrnoval přibližně 300 osob.

Studijní zázemí v Bratislavě je v mnohém podobné jako to brněnské, přesto je zde pár odlišností. Největší odlišnost je asi v tom, že místní katedra je oddělena od zbytku univerzity a sdílí samostatnou budovu s několika málo dalšími katedrami. Proto disponuje vlastní učebnou, ve které se odehrává naprostá většina výuky. Učebna má kapacitu pouze asi 40 míst, a tak se na některých přednáškách studenti musejí trochu tísnit. Důležité je však připomenout, že do jednoho ročníku zde nastupuje přibližně 30 studentů. Proto je učebna většinou zaplněná jen zpola a navozuje tak příjemnou atmosféru a dojem útulného prostředí. Navíc pokud potřebujete mluvit s některým z vyučujících, nemusíte oběhnout půlku fakulty, ale všechny máte pohromadě hned vedle učebny. Také se zde nachází knihovnička ústavu, která je vybavena potřebnou studijní literaturou. Kdyby vám však knihovna na katedře nestačila, tak máte možnost navštívit nedaleké knihovny Filozofické a Právnické fakulty.

Poněkud nepřijemnou zkušeností pro mne byl místní informační systém, který je poměrně nepřehledný a zdaleka nenabízí tolik možností jako ten brněnský. Zde si uvědomíte, jak důkladně je IS Masarykovy univerzity oproti některým jiným univerzitám propracovaný, a začnete ho mít raději.

Mezi velké výhody studia v Bratislavě řadím také blízkost naší zemičce a především blízkost Brnu. Z toho plyne, že máte možnost řešit v Brně případné problémy se studiem, neztratíte kontakt s ostatními brněnskými religionisty a máte příležitost navštěvovat místní akce, které by vám jinak unikly. A je jedno, jestli se jedná o mezinárodní konferenci, nebo o akce s přáteli. Já sám jsem blízkosti Brna využíval, když jsem se podílel na přípravě pasování. Také jsem si udržoval kontakt jednak s brněnským pracovištěm, jednak s jeho studenty při psaní své bakalářské práce. Přesto doporučuji zvolit si pro studijní pobyt jiný semestr než ten předposlední, protože pak máte méně starostí se studiem a můžete si toho mnohem

---

více přibrat v Bratislavě. Např. intenzivní kurz četby mayských hieroglyfů, který pořádá místní katedra ve spolupráci se zahraničními mayology.

Z hlediska studia religionistiky může být zajímavý fakt, že v areálu vysokoškolských kolejí se nachází pastorační centrum, ve kterém jsou pravidelně pořádány různé společenské akce a náboženské obřady. Můžete zde tak navštívit katolické či řeckokatolické obřady, sérii různých přednášek, místní knihovnu či jen přijít posedět a popovídat si s místními studenty. V areálu vysokoškolských kolejí se z různých letáků také snadno dozvíte o různých aktivitách jiných náboženských skupin v Bratislavě, takže zde jistě není problém zahájit vlastní terénní výzkum.

Na závěr snad jen zbývá říci, že studium v Bratislavě, se svými výhodami i nevýhodami, je celkově jistě přínosnou zkušeností a myslím si, že je i dobrým výchozím bodem pro další studijní pobyty. Program CEEPUS také není nikterak omezen počtem absolvování, takže není problém v jeho rámci vyrazit jeden rok do Bratislavy a další rok třeba do Vídně. Navíc je poměrně slušně dotován ve formě stipendia, takže je vhodný i pro studenty, kteří si během studia přivydělávají, aby nějak vyžili. Kdyby vám však peníze nestačily, tak je zde široký výběr různých brigád, takže není problém si zde přivydělat. Přestaňte tedy se studijním pobytem váhat a nebojte se nové zkušenosti. V životě se vám může jediné hodit, i kdyby se místní pobyt stal „jen“ další položkou vašeho životopisu.